VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Nuoriso on paperia

Viikon yhteiskunnalliseksi skandaaliksi on nostatettu poliittiset nuorisojärjestöt. Niiden jäsenrekistereissä väitetään olevan ilmaa ja kuolleita sieluja.

Ongelma ei ole kohun veroinen. Näiden järjestöjen muhkeat valtionavut eivät juurikaan riipu ilmoitetuista jäsenmääristä. Kolme vanhaa suurta puoluetta ottavat kukin päältä suunnilleen saman verran. Muille jätetään rippeet.

Perussuomalaisten jytky paljasti tämänkin käytännön onttouden. Kokoomusjohtaja **Jyrki Katainen** haluaa siirtää valtionavut eduskunnan voimasuhteiden perusteella maksettavaan puoluetukeen.

Kataisen malli tuhoaa viimeisenkin illuusion nuorisojärjestöjen riippumattomuudesta emäpuolueesta.

Ikuinen leima

Joukkojärjestöjen jäsenyys on aina ollut venyvä käsite. Ikuinen riippa se voi olla, minkä vuosikymmeniä sitten Tiedonantajan vapputerveisiin nimensä laittaneet taiteilijat hyvin tietävät.

Esa Saario voitti aikoinaan suvereenisti maalaisliiton nuorisojärjestön laulu- ja lausuntakilpailut ja pääsi **Kaarina Virolaisen** tuella ohi karsintojen teatterikouluun ja sitä kautta komean uran alkuun. Vielä puoli vuosisataa myöhemmin hän tuntee tarvetta korostaa, ettei koskaan ollut järjestön jäsen.

Tehokkaan poliittisen nuorisotyön vaikutukset ovat pitkäkestoisia. Tuoreen rekisterin mukaan kaksi viidestä SDP:n jäsenestä on täyttänyt 71 vuotta. Peräti 68 prosenttia eli kaksi kolmasosaa on yli 60-vuotiaita.

Tilasto ei kerro, kuinka moni näistä kuulu puolueen nuorisojärjestöön. Hyvin ymmärtää, ettei puoluesihteeri **Mikael Jungnerin** päätös siirtää puolueen toiminta internetiin ole herättänyt jäsenistön keskuudessa suurta innostusta.

Nuoret marginaaliin

Demarien nuorisopolitiikka päättyi käytännössä suuriin ikäluokkiin. **Kalevi Sorsa** ja sorsanpojat pompottivat seuraavan polven johtajaa **Tarja Filatovia** (s. 1963) marginaalissa. Siellä demarinuoret ovat pysyneet.

Keskusta menestyi pitkään oman kultaisen sukupolvensa, 1950-luvulla syntyneiden ansiosta. Uskottavia johtajia riitti **Esko Ahosta** ja **Anneli Jäätteenmäestä Olli Rehniin**.

Keskustan tulevaisuus näyttää synkältä. Mahtavan opiskelijajärjestön jäsenmäärä on romahtanut. Jäljelle jääneet leikkivät pikkukokoomuslaista vuosijuhlafrakkeineen. Mistä keskusta löytää virkamiehiä, jos se joskus pääsee hallitukseen niitä nimittämään?

Kokoomuksen tilanne on lohdullinen. Kaadereita riittää kaikissa ikäluokissa. Kokoomusnuorten säätiötä johtavat turvallisesti **Raimo Ilaskivi** (s. 1928) ja **Kimmo I. Sasi** (s. 1952). Eivät eksy valtiontuet hullutuksiin.

Pidetään lakkomme

Aikamoista turbulenssia Tarja Filatovin ura on ollut myöhemmänkin johdon aikana. Pitäisi olla pitkä tai vaalea.

Aina Filatov on noussut. Tällä viikolla hänen valiokuntansa valmisteli kipakan vastineen EU:lle, joka hyvin sekavalla tavalla yrittää puuttua kansallisiin työtaisteluihin.

Karkotus työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan puheenjohtajaksi ei tukkinut suuta.

Asia sai alkunsa 2005, kun Viking Line liputti laivansa Viroon sikäläisten työehtojen piiriin ja merimiesunioni julisti työtaistelun. EU-tuomioistuin vatvoi kiistaa aikansa ja antoi sekavan päätöksen. EU:n komissio haluaa siksi selkeyttää lakko-oikeuden ja yritysten sijoittautumisvapauden pelisääntöjä. Suomen työmarkkinaosapuolten mielestä komission asetusluonnos sekoittaa asioita entisestään.

Tarja Filatov ja Kimmo Sasi kävivät pitkän sananvaihdon perimmäisestä vallankäyttäjästä. Sasin mielestä eduskunnan ei pidä poliittisesti puuttua pykäliin, joiden tulkinta on tuomioistuinten asia. Filatovin ja muun muassa **Kari Uotilan** (vas.) mielestä poliittiset linjanvedot eivät kuulu tuomioistuimille.

Maria Tolppanen (ps.) ilmoitti vastustavansa EU:n puuttumista suomalaisten asioihin. **Eeva Maria Maijala** (kesk.) totesi, että jos EU rakentaa työelämään samanlaista byrokratiaa kuin maatalouteen, hän vastustaa ilman muuta.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Miljardit norkot tanssivat länsituulta on koivulla häät sydänsuveen luvassa sakeat siemensateet

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 19.5.

Mäntypistiäinen kerää joukkojaan

Metsäntutkimuslaitoksessa on kuluvan kevään aikana maaliskuusta lähtien suoritettu viime vuosien ehkä tunnetuimman metsissämme esiintyneen tuhohyönteisen, ruskean mäntypistiäisen, muniin kohdistuneita tutkimuksia. Tohtori Paavo Juutinen metsäntutkimuslaitoksesta kertoo Maaseudun Tulevaisuuden tiedusteluun, että keskusmetsäseurojen ja metsänhoitolautakuntien avulla on tarkastettavaksi saatu toistatuhatta männynoksanäytettä lähes 70 tuhonalaisesta metsiköstä eri osista Etelä-Suomea. Tästä oksamäärästä on löydetty ja tarkemmin tutkittu 30 000 mäntypistiäisen munaa. Yleisesti ottaen näyttää pistiäistuhojen uhka tulevana kesänä Itä-Suomessa varsin vähäiseltä, joskin paikallisia poikkeuksia tietenkin saattaa esiintyä. Länsi-Suomessa tulee pistiäistoukkia tulevanakin kesänä ilmeisesti esiintymään.

Pullahihna saa uuden elämän

Mila Moisio on kiipeillyt romuautoihin saksimaan turvavöitä ompelumateriaaliksi. Vaatteita valmistavan pienyrityksen uusi materiaalilöytö on leipomon kuljetinhihna.

Leipomon pullahihnat ovat saaneet uuden elämän. Helsinkiläinen Tauko tekee niistä läppärilaukkuja.

Pienyrityksen päätuote on kierrätetyistä sairaalatekstiileistä tehdyt vaatteet. Pussilakanat, aluslakanat ja poikkiliinat ommellaan vaatteiksi Helsingin Kruununhaassa.

Vaasan Oy:n Joutsenon tehtaalta peräisin oleva pullahihna on yritykselle uusi materiaali. Suunnittelija **Mila Moisio** löysi sen Itä-Suomen tehtaita kierrellessään.

Satunnaista jätettä

Hihnalla on kulkenut viinereitä ja karjalanpiirakoita. Laukku tuoksuukin vienosti kanelilta.

”Materiaali on pesty 90 asteessa, mutta siinä voi olla pieni pullantuoksu aika pitkään”, Moisio arvelee.

Käytetty pullahihna on tehtaalle satunnaista jätettä, jolle ei ole hyötykäyttöä. Kuluva hihna vaihdetaan määrätyin väliajoin.

Tauko saa siitä ilmaista ompelukoneenruokaa, ja leipomo säästää jätekustannuksissa.

”Päivittäiset jätteet on teollisuudessa aika hyvin hyödynnetty”, Mila Moision veli **Vesa Moisio** kertoo.

24 vuotta Vaasan-konsernissa työskennellyt Vesa Moisio jättäytyi vuodenvaihteessa vapaalle. Hän on toiminut yrityksen linkkinä leipomomaailmaan.

”Olemme miettineet yhdessä liiketoiminnan suunnitelmallisuutta”, hän kertoo.

Kuljetinhihna ja turvavöistä ommeltu kehikko suojaavat kannettavaa tietokonetta. Brodeeratut hahmot ovat Kati Hyypän grafiikkaa.

Tutka päällä

Leipomosta tarttui mukaan myös tuhannen kilon suursäkkejä, joista tehdään pukupusseja Tauon vaatteille.

Lisäksi maitojauhesäkeistä tulee jonain päivänä ostoskassejä. Porkkanamehukanistereita tuotiin työtiloihin roskiksiksi.

Uutta käytetään tässä kellarissa mahdollisimman vähän. Tauon vaatteissa uutta ovat langat ja vetoketjut, sekä joustavat materiaalit. Esimerkiksi trikoo on hankittava uutena, elastaani kun häviää siitä vanhemmiten.

Moisio kertoo etsivänsä uusia materiaaleja jatkuvasti. Teollisuuden jätteet kiinnostavat, sillä niitä tulee isoja määriä.

Tasainen materiaalivirta mahdollistaa pienen yrityksen mallistoajattelun.

Vanhassa vara...

Mila Moisio pyysi valmistujaislahjaksi teollisuusompelukonetta. Se surisee, kun suunnittelija poseeraa kameralle.

Myöhemmin tänään Moisiot lähtevät Keravalle. Uudenmaan sairaaloiden tekstiilihuolto myy sairaaloiden aamutakkeja lumppuhintaan. Laatu on kohdallaan, toisin kuin nykyisissä kuluttajatuotteissa.

”Sairaalatekstiileissä kestävyysvaatimukset ovat erilaiset. Kuluttajatuotteissa kierto on mahdollisimman nopea”, Mila Moisio sanoo.

Kodintekstiilejä käytetään lähinnä yksityiskohtiin. Niitä Moisio etsii kirpputoreilta. Joskus eteen osuu kuolinpesiä tai teattereiden putkiremontteja.

”Etsin hyviä paksuja puuvilloja, luonnontekstiilejä, jotka ovat kestäviä”, Moisio tiivistää.

Kodintekstiileissäkin tapahtui käänne laadussa 90-luvulla. Vanhat tekstiilit ovat hyvälaatuisia. Esimerkiksi 70-luvun kankaat tuntuvat käteen kunnon paksuilta.

Turvavyö kestää

Suunnittelija törmää materiaaleja metsästäessä mielenkiintoisiin maailmoihin. Helsinkiläinen Tattarisuon teollisuusalue pienine autoromuttamoineen oli sellainen.

”Yksi talvi kiipeilin autopinojen päälle ja autojen sisään. Leikkasin saksilla irti turvavöitä”, Moisio kertoo.

Turvavyö on kestävä mutta myös painava materiaali. Siitä tehdään lähinnä yksityiskohtia vaatteisiin. Sittemmin romuttamoilta on alettu ostaa turvavöitä.

”Pinkkejä metsästämällä metsästetään.”

PAULA TAIPALE

LAURI SALMINEN

Mila Moisio sai valmistujaislahjaksi teollisuusompelukoneen. Hän etsii jatkuvasti uusia materiaaleja pienyritys Tauolle. Teollisuuden jätteet kiinnostavat, sillä isot määrät mahdollistavat tuotteiden suunnittelun pitkällä tähtäimellä.

Tauko haluaa avata yrityssalaisuudet

Kaksi lappeenrantalaislähtöistä suunnittelijaa sekä täysipäiväisen ja osa-aikaisen ompelijan työllistävä Tauko aloitti toimintansa kolme vuotta sitten.

Vaatteita tehtiin ensin **Mila Moision** ja toisen suunnittelijan **Kaisa Rissasen** kotien lattioilla. Ensimmäisissä mekoissa oli perunaleimasimella tehty Tauko-leima.

”Kokeilemme hirveästi. Olemme löytäneet omat tavat tehdä”, Moisio kertoo.

Designissa suositaan kestävyyttä ja tekemisessä asiakkaan- ja käytännönläheisyyttä.

Työn ulkoistamiselle pienyritys sanoo ei. Myös kierrätysmateriaali rajoittaa: virheet on seulottava, joten kankaat pitää leikata yksittäin.

Tuplatilat käyttöön

Tauko haluaa pitää tekemisensä avoimena. ”Haluamme avata yrityssalaisuusvyyhdin. Ihannetilanteessa asiakas pääsee tutustumaan ompelijaan ja työtilaan”, sanoo Moisio.

Keskiviikkona ovet avattiin juhlijoille. Tauon työtila laajentui vuoden alussa, kun **Vesa Moisio** remontoi oven takaa löytyneen uuden huoneen. Tila lähes tuplaantui 50 neliömetriin.

Tauon tuotteita myydään Helsingissä ja Turussa. Verkkokauppa avattiin keväällä.

Vaasan-konsernissa työskennellyt Vesa Moisio on Tauon linkki leipomomaailmaan. Suursäkeistä syntyy pukupusseja.

Uusi mallisto

Mallistoja Tauko tekee kerran vuodessa. Uusi mallisto saanee päivänvalon kesäkuussa.

”Toimimme irrallaan muotimaailmasta omassa kellarissa”, Mila Moisio naurahtaa.

Miesten ja naisten vaatteita tehdään piensarjoja. Jonkin verran on tilaustöitä ja puvustuksia taiteilijoille.

Esimerkiksi muusikko **Kimmo Pohjosella** on monet housut Tauolta.

Ei pörssiin

Tauon on tarkoitus pysyä pienenä. Yritys ei ole rahasampo, mutta Mila Moisio kertoo saavansa siitä elannon.

Ompelijoita on pystytty palkkaamaan. Seuraavaksi toimintaa halutaan vakauttaa.

”Että parin vuoden päästä olisi säännöllinen kuukausipalkka.”

PAULA TAIPALE

FAKTAT

Kasvava ala pyrkii ulkomaille

Ekodesign-ala kasvaa Suomessa. Viime vuosina on perustettu kymmenittäin yrityksiä, jotka suunnittelevat ja valmistavat tuotteensa ekologisesti.

Suomessa on nyt noin 110 poistomateriaaleja käyttävää yritystä, jonka toimialana on ekodesign.

Liikevaihto vaihtelee enintään 1,5 ihmistä työllistävissä yrityksissä 500–70 000 eurossa. Keskiarvo on 22 490 euroa.

Ala työllistää muutama sata henkilöä. Yksinyrittäminen on tyypillistä.

Asusteet ja vaatteet ovat suosittuja tuotteita. Niitä tehdään etenkin tekstiilistä.

Lähes 60 prosenttia alan yrityksistä aikoo aloittaa tai kehittää ulkomaankauppaa. Nyt sitä on 40 prosentilla.

Alle puolet yrityksistä toimii pääkaupunkiseudulla. Myyntitapahtumia toivotaan myös Helsinki-Turku-Tampere-akselin ulkopuolelle.

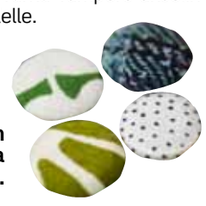

Tauko tekee napit itse. Niihin käytettävät pullonkorkit ovat ainoa materiaali, joka tulee Kaukoidästä.

Ympäristön kuormitus vähenee

Poistomateriaalit ovat tuotanto-, kauppa- tai kulutusvaiheesta poistoon ohjattavia uusia tai käytettyjä materiaaleja.

Niiden käyttäminen vähentää ympäristön kuormitusta kahdella tavalla:

• Materiaalien uudelleenkäyttö vähentää jätemäärää.

• Ympäristön kuormitus vähenee, kun pitkiä valmistus-, kuljetus- ja varastointivaiheita ei tarvita.

Lähde: Kierrätystehdas ry:n julkaisema Suomalainen Ecodesign-ala ja sen kehittämismahdollisuudet -tutkimus